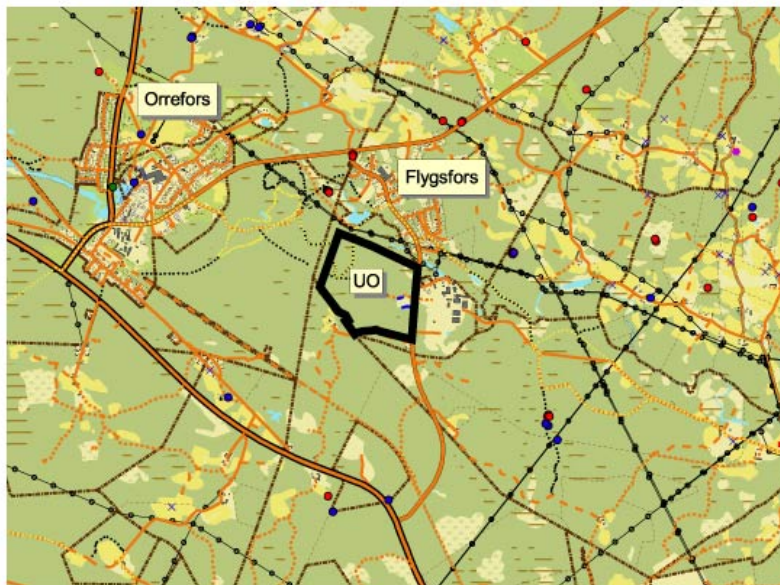

Bråtemåla

Madesjö socken, Nybro kommun, Kalmar län

Kulturhistorisk utredning inför ny detaljplan

Arwo Pajusi

Rapport mars 2007
Kalmar läns museum

Inledning

Kalmar läns museum har på uppdrag av Nybro kommun utfört en kulturhistorisk utredning vid Bråtemåla, Madesjö socken. Utredningen omfattade ett ca 35 hektar stort område, beläget mellan sockengränsen och sågverket. Arbetet utfördes av Arwo Pajusi under en och en halv dag i mars månad. Bakgrunden är att belysa de kulturhistoriska förhållandena i samband med att en detaljplan skall utformas för området.

Metod

Inför arbetet har en genomgång gjorts av fornlämningsregistret, Kalmar läns museums arkiv samt Lantmäteriverkets kartarkiv (arkivsök). Inmätningen av förekommande forn- och kulturlämningar gjordes med GPS med dirketöverförning till ett kartunderlag (manuell metod). Som bakgrundskarta för inmätningarna användes den digitala fastighetskartan i skala 1:5000 med ett pålagt raster i rikets koordinatnät med 100 meter mellan rasterlinjerna. Vid fältinventeringen besöktes samtliga delar av undersökningsområdet, om än inte alla platser.

Landskapet

Terrängen i undersökningsområdet är av varierat slag. Kuperade områden men även mera flacka förekommer. Vegetationen utgörs av skog och då främst barrskog. Avverkningar har skett i varierad omfattning under de senaste åren.

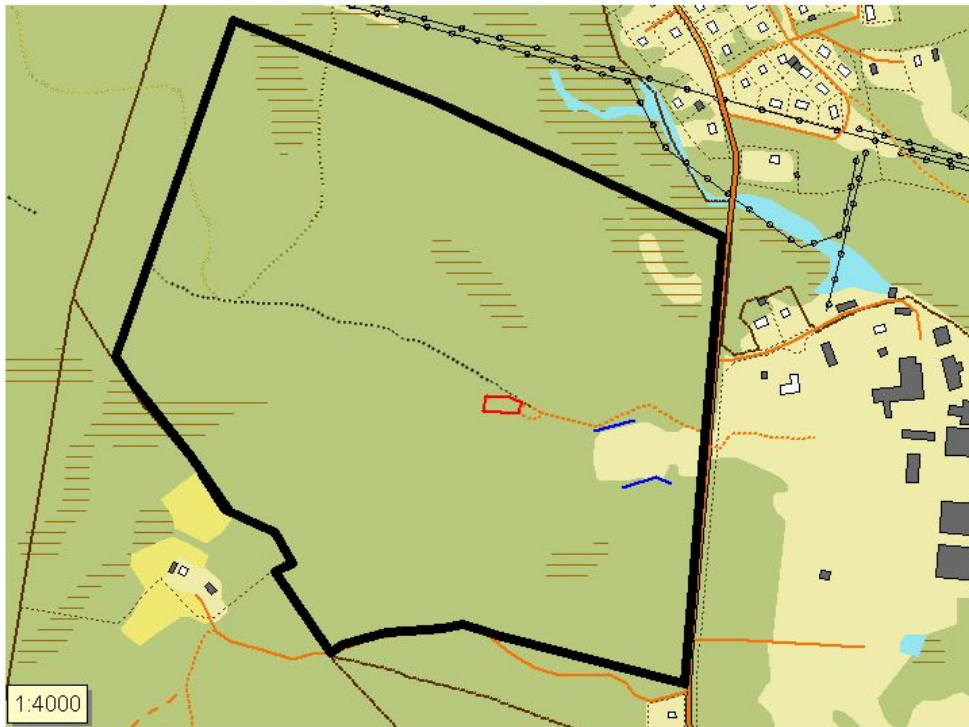
Historik

Undersökningsområdet är beläget i Madesjö socken. Generellt kan sägas att Madesjö socken nästan helt saknar fasta fornlämningar från sten- och bronsålder samt att området blev relativt sent bebyggt. Järnframställningsplatser förekommer dock, men här krävs en större forskningsinsats, för att nå en större kännedom om spridningen samt åldern för denna fornlämningsform inom socknen.

Det är först under medeltidens första århundraden som det sker en större utveckling av kolonisationen. Jordbruks samt kreatursuppfödningen, med inslag av utmarksbruk som kolning och tjärbränning, var den viktigaste näringen. Industrialismen, tar sin början, med en mindre hammarsmedja år 1863. Fönsterglasbruket startades upp år 1888.

Fornlämningsbild

Inom området finns inga registrerade fornlämningar.

Resultat av fältinventeringen.

Fast fornlämning, (**rött område**)

1. Slaggvarp ca 27 x 25 meter (NÖ-SV), och 1-4 meter högt. Slaggen som ställvis syns i ytan är rödbrun blästsagg, i 0,01 – 0,30 meter stora stycken.

Övriga kulturhistoriska lämningar, (**blå linjer**)

1. Stenmur 70 meter lång , (NV-SÖ), 2-4 meter bred och 0,5 –1,8 meter hög, av 0,1-1,0 meter stora stenar.
2. Stenmur 60 meter lång, (NV-SÖ), 1,5-3 meter bred och 1,0-1,8 meter hög, av 0,1-1,0 meter stora stenar.

Kulturminneslagen

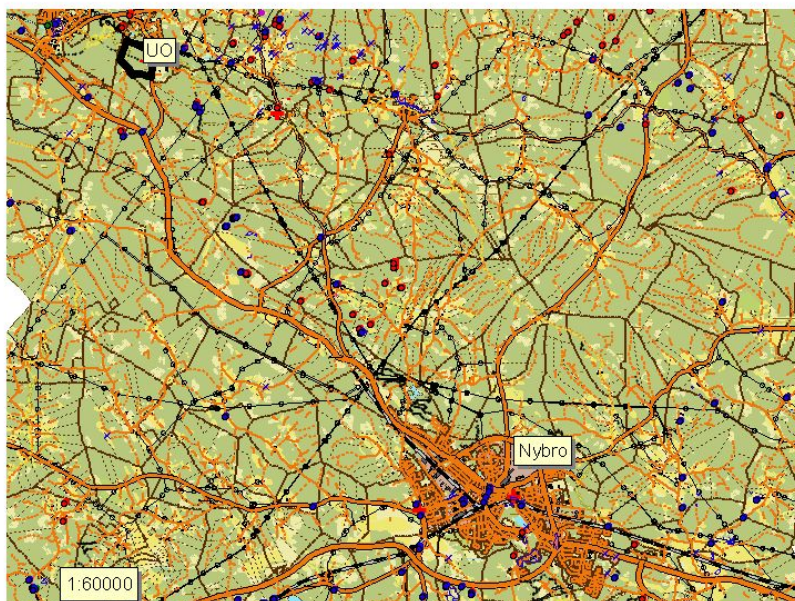
I kulturminneslagen (KML) preciseras det regelverk som omfattar fasta fornlämningar. Kort kan sägas att fasta fornlämningar är lagskyddade och att länsstyrelsen är beslutande i frågor som rör fasta fornlämningar.

Antikvarisk bedömning

Slaggvarpet är en fast fornlämning och omfattas därför av KML.

Kulturhistorisk värdering

Stenmurar räknas till övrig kulturhistorisk lämning och omfattas av skogsvårdslagen 30:e §. Stenmurar visar på att stenröjning skett samt att de har ett högt bevarandevärde som en del i ett äldre jordbrukslandskap.

Referenser

Ferm O, Rahmqvist S.Red. Det medeltida Sverige. Möre. Stockholm 1999.

Westmar H. Red. Madesjös sockens historia.. Nybro 1961.

Kartor

Ekonomiska kartan från 1940-talet, bladet 5F 0j.

Generalstabskartan, blad Lessebo NO

Kalmar läns museums arkiv.

Administrativa uppgifter

KLM dnr: 33-84-07

Obj nr: 07/04.

Undersökande institution: Kalmar läns museum

Undersökningstyp: Kulturhistorisk utredning

Ekonomiskt kartblad: 5F 0j

Arkeologisk personal: Arwo Pajusi